

NACSIÁK GERGELY ANDRÁS
A lélek határai

NACSINÁK
GERGELY
ANDRÁS

*A lélek
határai*

Vigilia Kiadó
Budapest, 2023

© Nacsinák Gergely András, 2023
© Vigilia Kiadó, 2023

TARTALOM

Bevezetés helyett: Lelkünk határai
Személy és lélek fogalma az ortodox teológiában

– 7–

A fenevad pásztora
Nazianzoszi Szent Gergely és a pasztorális pánik

– 46–

Nagyvárosi ikon
Alamizsnás Szent János és Alexandria

– 58–

A terméketlen fügefa gyümölcse
Termékenység és terméketlenség fogalmáról

– 83–

Nyilvánvaló titok
A Szentlélek misztériuma az ortodox teológiában

– 114–

A hallgatás kövei
Néhány szóban a keleti keresztény szerzetességről

– 125–

Sokarcú semmi

*A sivatag mint tapasztalat és metafora a korai
szerzetességben*

– 145–

Kard és kereszt

*A háború teológiai megközelítése az ortodox
keresztény hagyományban*

– 161–

A száműzött visszatérése

A keleti keresztény teológia és a korai iszlám

– 194–

Egy lelki kalandor: a Zarándok

– 236–

„A megismerés pillanata”

Andrej Tarkovszkij mozgóképteológiája

– 248–

Éjszakai beszélgetés

– 259–

Függelék: A belső rengeteg

Imaformák az ortodox kereszténységben

– 266–

BEVEZETÉS HELYETT: LELKÜNK HATÁRAI

Személy és lélek fogalma az ortodox teológiában

AZ ORTODOXIÁRÓL ÁLTALÁBAN

Ortodox keresztény egyházakon azokat a római katolikus egyházzal nem egyesült keresztény egyházakat értjük, amelyek elfogadják a 451-ben összeült Khalkédóni (IV.) egyetemes zsinat határozatait, ellentétben az anti-khalkhédóni hitet valló, úgynevezett „keleti keresztény egyházakkal”, mint amilyen a kopt vagy a keleti szír egyház. Az „ortodox” szó értelmezése hagyományosan „igazhitű” (az *orthosz* – „helyes”, „igaz”, valamint a *doxa* – „vélemény”, „nézet”, „tanítás” szavakból), de talán helyesebb „helyes istendicséretet folytató”-ként értelmezni (a *doxazó* – „dicsőít”, „magasztal” igéből eredeztetve). Semmiképp sem jelent tehát „igazhitűt” – ahogy magyarítani szokás –, és ugyanennek a szónak tükörfordítása a szláv ajkú ortodox egyházak által használt *pravoszláv* szó is, amelynek ilyenformán etimológiailag